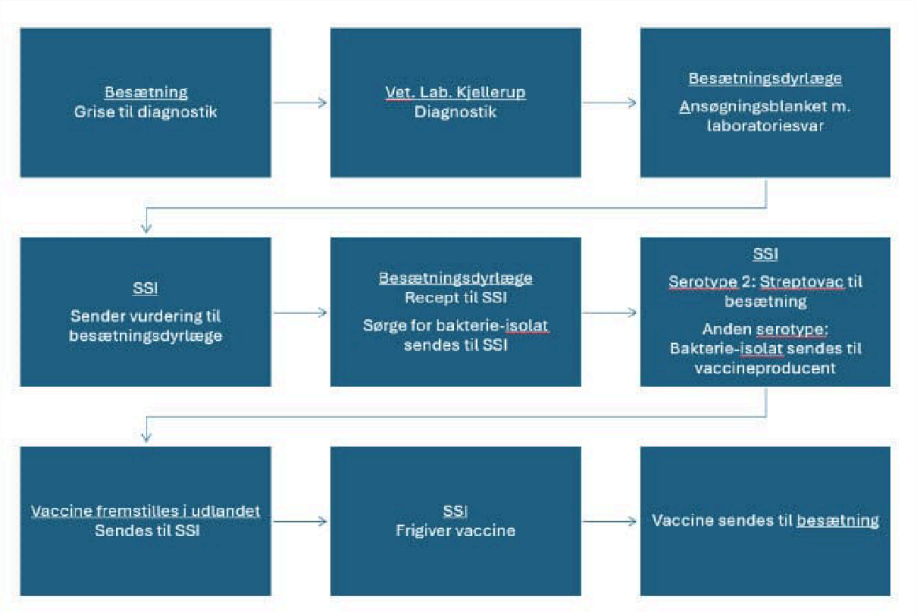

Figur 1. De forskellige trin fra diagnostik til levering af Streptovac eller autovaccine til besætningen.

Muligheder og erfaringer med vaccination mod streptokokker

NYT FRA SEGES INNOVATION

Vaccination kan være et vigtigt supplement til forebyggelse af streptokokinfektioner i besætninger, hvor management alene ikke er tilstrækkeligt.

Af Margit Andreasen og Elisabeth Okholm Nielsen, Seges Innovation

Streptokokinfektion (Streptococcus suis) er en velkendt udfordring i mange sobesætninger og kan koste døde grise, behandlinger og ekstra arbejde. Sygdommen rammer især smågrise kort tid efter fravænning og viser sig ofte som pludselige dødsfald, hjernehinde- eller ledbetændelse. Da sygdomsforløbet kan være meget hurtigt, kommer behandling ofte for sent. Derfor er fokus på forebyggelse afgørende gennem godt management, et velfungerende staldmiljø og kontrol af andre sygdomme. Men selv i veldrevne besætninger kan streptokokproblemer være svære at kontrollere, og her kan vaccination være en mulighed.

To veje til vaccination mod streptokokker

Der findes to vaccinetyper mod streptokokker: én kommerciel vaccine mod S. suis, som er rettet mod serotype 2 og 1/2 (Streptovac), og autovacciner, der fremstilles til den enkelte besætning, når sygdomsudbruddet skyldes andre serotyper.

Skræddersyet vaccine kræver grundigt forarbejde

Seges indsamler i øjeblikket praktiserende dyrlægers erfaringer med brug af autovacciner. Dyrlægerne fremhæver især fordelen ved, at autovacciner kan skræddersys til den enkelte besætning og målrettes flere serotyper af S. suis. Samtidig kan de omfatte andre sygdomsfremkaldende bakterier i besætningen, eks. Bordetella og E. coli.

Erfaringerne viser, at grundig diagnostik er afgørende for en god effekt af autovacciner. Det er vigtigt at identificere relevante serotyper gennem indsendelse af flere grise og prøver over tid, så vaccinen målrettes de bakterier og serotyper, der giver problemer i besætningen. Dyrlægerne understreger også, at autovacciner ikke kan stå alene. Effekten er størst, når management, staldmiljø og øvrige forebyggende tiltag også er på plads.

Konklusion

- Ny lavere pris gør autovacciner mere attraktive, men ventetiden er lang. Grundig diagnostik og en stærk forebyggelsesindsats er fortsat afgørende.

Lang tid fra prøve til færdig vaccine

Ordination af både Streptovac og autovacciner kræver, at den relevante Streptococcus suis-serotype er påvist i besætningen. Begge vaccinetyper kræver diagnostik på Veterinært Laboratorium Kjellerup og godkendelse hos Statens Serum Institut (SSI). Ved autovacciner kommer der desuden tid til produktion, før vaccinen er klar til brug.

Bestillingen sker via besætningsdyrlægen, som på baggrund af laboratoriefund indsender ansøgning til SSI. Streptovac anvendes mod de serotyper, vaccinen er godkendt til, mens autovacciner fremstilles specifikt til den enkelte besætning ud fra egne bakterieisolater. Efter SSI's godkendelse kan Streptovac sendes direkte til besætningen, mens autovacciner først skal gennem en produktionsproces, før de er klar til brug. De forskellige trin i processen er vist i figur 1.

Prisen for autovaccine er faldet

Selvom autovacciner kan være et effektivt redskab mod streptokokproblemer, kræver det tålmodighed. Der kan gå op til fire måneder fra ansøgningen indsendes, til vaccinen er klar til levering. Det fremhæves af dyrlægerne som en væsentlig barriere for brug af autovacciner. Til gengæld er økonomien netop blevet mere attraktiv. Efter en markant prisnedsættelse i september koster en autovaccine nu typisk 6-7 kr. per dosis. Den endelige pris afhænger af antal doser og antallet af isolater i vaccinen.